

Данас, више од месец дана након последњег протеста и две године након протеста Спасимо науку, жалосно је да опет размишљамо о протесним окупљањима и да тражимо своја права на улици.

Трагично је да и **део оних** међу нама **који су** тада громогласно **претили грађанском непослушношћу** данас ћутке подржава жалосну **дискриминацију** истраживача и свих запослених на институтима чији је оснивач држава Србија, иако су **и сами државни службеници** који су плаћени и од којих се са правом очекује да **буду окренути** потребама истраживача и њиховом испуњавању.

Одмах након формирања Владе **премијер Вучић** и **министар Вербић** **обећавали су много**, нарочито у области статуса науке и истраживача. Од свега тога добили смо само **смањени обим истраживања** и статус и вредносни систем науке који су потпуно **девастирани**. Оно што данас зовемо **пројектим финансирањем и научним институтима** опстаје само захваљујући **остацима** каквог-таквог система успостављеном пре више година. **Чак и то** што је остало надлежно Министарство жели да уништи планирајући брзоплето за следећу годину **невиђене** промене.

На основу мишљења великог броја чланова Синдиката науке, **садашње Министарство** просвете, науке и технолошког развоја (Министарство) са министром на челу **нема капацитета** ни могућности да уради нешто боље. А морамо бити свесни да **управо због своје неспособности** Министарство данас:

- **дискриминише** истраживаче јер **спроводи неједнако поступање** према запосленима ангажованим на пројектима Министарства на основу економске класификације 424-специјализоване услуге.
  - а) Само запослени на институтима **немају право** на социјални додатак од 7000 дин и повећање плата од 2%.
  - б) Само запослени на институтима **немају право на хонорар** за ангажовање на пројектима.
  - в) Само запослени на институтима **губе основну зарату** ако нису на пројектима Министарства.
- А сва та дискриминација произилази из врло ружног и малициозног става Министарства и неких чланова Владе који сматрају да запослене у институтима треба кажњавати сваки пут када се на то укаже прилика јер су **радили добро али по светским, а не домаћим стандардима;**
- **наноси материјалну штету** истраживачима већ дуги низ година смањујући им плате на основу класификације 424 у износу од ~8% за период од последње четири године;
- **нестручно и неефикасно одговара на захтеве истраживача** већ наврат-нанос припрема следећи циклус истраживања где **као једину новину** планира да уведе **негативну селекцију** и запослене на институтима који имају **високе категорије (од А1 до А3) сведе на минималац;**
- **не прихвата и не исправља своје грешке** иако им је Синдикат на њих више пута указивао;

- према запосленима на институтима **не поступа са уважавањем и пажњом** већ их присиљава да на улици траже своја права;
- по досадашњим поступцима показује да **није независно и непристрасно**, већ спроводи политику која је у **дубокој супротности са** прокламованом политиком Владе републике Србије;

Да се разумемо, **нису** запослени на институтима никакви Супермени и не траже они **ништа посебно** за њих, већ **само траже** да се **изједначе у правима** која им припадају и то **са свима** о којима се, на овај или онај начин, стара Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

Али исти ти истраживачи **не могу да дозволе** да их стално неко прави лудим, и да **потцењује њихов рад**. Многи у Министарству али и у Влади Србије **омаловажавају** рад института правећи се да не знају **зашто институти уопште постоје**. Баш због таквих дилетаната **морамо** да истакнемо чињеницу да београдски Универзитет **никада** не би дошао на **Шангајску листу** да није било института. Али није то ништа чудно јер **институти и истраживачи због тога и постоје**. Они имају **огroman истраживачки потенцијал**, и када би сутра на своје радове уместо београдског потписали Универзитет у Крагујевцу, Нишу или Новом Саду, за годину дана би и ти Уневерзитети доспели на исту листу.

Институти сарађују са факултетима али и са привредом, развијајући нове технологије и методе истраживања, и **стварно су добри** у томе. Али **нико нема право** да их **зато што добро раде** кажњава као што то садашње Министарство чини. А поготово нико нема права да **исту врсту дискриминације** и кажњавања уводи у **нове пројектне циклусе**. Замисао о мањој пролазности пројеката неминовно доводи до тога да **један број најквалитетнијих истраживача (А1 до А3) запослених на институтима остаје без пројекта и финансирања** од стране надлежног Министарства. **Зар је то брига** о истраживачима, њиховом развоју и тежњи да их **задржимо** у земљи. А **планирањем** свођења квалитетних истраживача **на минималац** губљењем пројекта **не кажњава се само појединац већ и институција**, аутоматским губитком значајног дела средстава намењених режији.

Синдикат науке је увек тежио ка **договору** и **компромисима**. Предлагао је решења **којима би се** сви наведени проблеми решавали **постепено** и на време. Али **сви наши покушаји** потписивања Колективног уговора, инсистирања на промени економског статуса и увођењу норматива и стандарда којим би се потпуно дефинисао научно-истраживачки рад **наилазе на велики отпор**. Част појединцима, али као да неко у овој земљи жели да **промени сврху постојања** института и **без посла** остави високообразоване људе.

У садашњем Министарству **не видимо** разумне саговорнике, јер **сви договори** до сада су били **мртво слово на папиру**. Таман смо помислили да ће ствари кренути на боље јер је претходни државни секретар **усталио** наша лична примања и финансијски колико-толико **консолидовао** режијске трошкове факултета и института, на његово место је дошла **државна секретарка** која својим поступцима **дискриминацију института снажно**

подржава, не кријући да је 7000 динара оправдана помоћ свима под капом Министарства сем запосленима на институтима. Надамо се да **није** била толико осиона да прими 7000 дин на факултетима на којима је тренутно ангажована, јер би тек то био **апсолутни скандал**. Због тога се и **обраћамо актуелном премијеру** Владе Републике Србије **Александру Вучићу** јер се надамо да ће он **имати више слуха** за нас и наше проблеме од свих који су, нажалост, задужени да се брину о науци.

Шта год да се деси у периоду који нам предстоји, на нама је да се и даље **боримо** за остваривања **наших права** која нам Уставом и Законом **припадају**, и да наставимо да радимо **најбоље што умемо**, да се бавимо **науком и научним истраживањима**.

Али да на крају не останемо у суморном расположењу ни ми ни Ваши слушаоци, овим путем користим прилику да свима пожелим **срећну Нову годину** и предстојеће **Божичне празнике** са жељом да нас председник Владе **прими и поразговара** са нама, а да наше Министарство **престане да предводи** највећи број **социјалних случајева** у свету који имају **факултетску диплому**, већ да промени своје понашање и постане Министарство са **којим сви можемо да се поносимо**.

др Драган Маркушев,

научни саветник Института за физику у Београду

члан преговарачког тима Републичког одбора Синдиката науке